

Victor Forssell

1846 – 1931

- 1846 Victor Reinhold Forssell föds i Sala den 19 juni. Mor Beata Forssell, f. 14 november 1814, från Vittinge, far okänd "tjänsteman vid Sala silfvergruva"
- 1855 Började första klass i Sala elementärskola. Vårterminen 1861 återfinns Victors namn för sista gången i skolans matrikel.
- 1865 Victor Forssell är inskriven i Konstakademiens principskola 1865 – 1866.
- 1866 Victor Forssell flyttar officiellt den 1 november till Stockholm. 1866 finns de två första daterade teckningarna i Konstakademiens samlingar.
- 1971 Han umgicks med etablerade konstnärer och akademielever (flera fiktivt återgivna i kottterierna i Strindbergs *Röda rummet*) och var vän med bland andra Carl Fredrik Hill, Carl Larsson, Ernst Josephson och Per Ekström. Men allt var inte alltid så lustigt – Hill skriver i ett brev om sin första jul i Stockholm 1871: *Forssell, Ekström och jag skulle fira julafton, men hade så tråkigt, efter mänskligt sätt att döma, att det blev enbart komiskt. Först tungusade vi på mitt rum till kl. halv tio, sedan intogo vi under samma heliga tystnad vår kvällsmat på Opris, där det var alldeles tomt, och kyparna gjorde sura miner åt oss, för att vi störde deras frid. Sedan blev Forssell, som ej är van att äta, allra minst om kvällarna, sjuk, och fick gå hem. Ekström och jag vandrade till ett hotell och togo oss en halva punsch, kikade på varandra och på väggarna. Punchen smakade ej, utan vi lämnade den och vandrade ut på Drottninggatan. Slutligen bröt Ekström tystnaden: "Julafton är då alltid tråkig, men denna har varit för jämmerlig." Natt och tystnad.*
- 1874 Sommaren i Blekinge tillsammans med Axel Lindman *till sent på hösten då vi foro upp till Stockholm tillsammans. Mina studier derifrån äro dagtecknade Ronneby och Nättraby år 74.*
- August Strindberg beskriver i en artikelserie *Vårt nyaste landskapsmåleri* i Dagens Nyheter 1874 en målning av Forssell: *Bland de övriga med färgsinne begåvade yngre artisterna har hr Forssell genom sitt vinterlandskap 'I solnedgång' visat sig förstå det nya, om ock icke färgen är fullt färdig, ty några toner fattas ännu i luften, som dock är luft. Motivet är enkelt och tilltalande. Den som vill se hur man målar numera, har här ett gott tillfälle.*
- 1876 Ställer ut vinterbilden *Allé från Bogesund* hos Stockholms konstförening. Utger "Öfningar för svenska landskapstecknare", ett häfte på 6 planscher.
- 1877 Studieresa till Düsseldorf, Paris, London och Antwerpen.
- 1878-79 Resor i mellersta och södra Sverige för att på uppdrag av en tidskrift teckna slott och herresäten.
- 1880-talet Under 1880-talet blev särskilt Gotland målet för somrarnas studiefärder. Under samma årtionde lades grunden till de för honom typiska Stockholmsskildringarna med motiv från kajerna och Strömmen, från gränderna, kåkkvarteren och Stockholms utkanter. Miljöer som var på väg att försvinna.
- 1880 Flyttar i oktober från Sicklaö till Stadsgården 20 i Stockholm, dit även modern Beata Forssell flyttade. Hon flyttar sedan med sonen Victor ända till sin död 5 december 1897.
- 1881 Målar motiv från Köpenhamns utkanter.
- 1882 Deltar i utställning i Sundsvall sommaren 1882 med motiv från Visby och Stockholm.
- 1884 Flyttar till Hornsgatan 46.

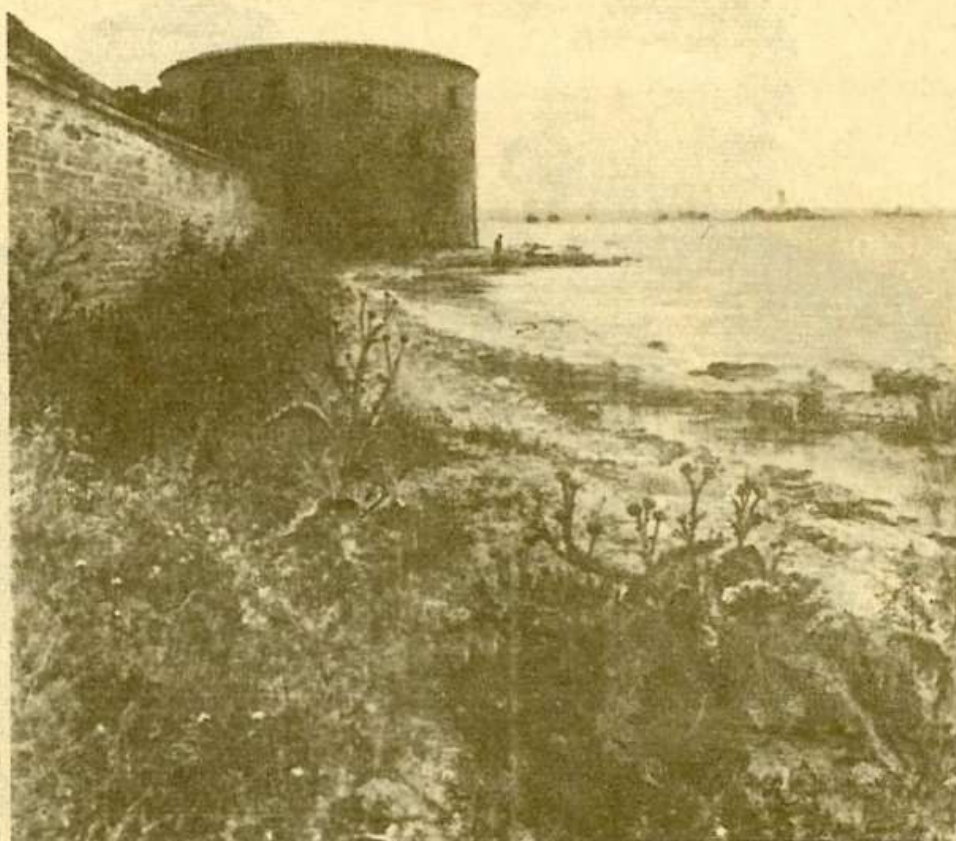
- 1885 Målar sin största målning, *Vårlandskap*, 104 x 179 cm, med motiv från Djurgården. Inköptes av Nationalmuseum (NM 1365).
- 1887 Victor Forssell blir ledamot av Konstakademien. Flyttar till Bellmansgatan 32.
- 1888 Flyttar till Karlavägen 18.
- 1889 Victor Forssell gör en serie målningar med samma motiv från Pålsundet (mellan Långholmen och Södermalm).
- 1890-talet Reser till och målar motiv från olika platser och landskap: Gotland/Visby, Östergötland/Vadstena, Kalmar, Skåne, Marienlyst/Seeland/Själland (1892)
- 1894 Bosatt på Karlavägen 55. *Det var ett gammalt ruckel, där konstnären och hans moder hade två rum och kök. Modern tycktes vara en enkel vardagsmänniska och gick upp i omsorgen om sonen. Forssells egen tillgivenhet för modern kunde man ej taga miste på.* (ur Viggo Loos bok om Victor Forssell).
- 1899 Reser via Nordnorge till Island, England och Skottland som resulterar ibland annat målningarna *Från Romdalsfjorden, Utsikt över Trondheim, Getvaktare – Motiv från Romdalsfjorden och Landskap med fjällsjö*.
- 1900 Vid sekelskiftet vaknade hans intresse för Norrland och den lappländska naturen, och norrlandsskildringen utgör en betydelsefull del av hans produktion under 1900-talets två första decennier.
- 1902 och de närmast följande åren uppbär Victor F ett konstnärsarvode från Konstakademien, förbundet med skyldigheten att undervisa i det egendomliga ämnet »djurstaffage i landskap». Undervisningen förlades till Skansen och huvudstadens omgivningar.
- 1912 Victor F flyttar till Stora Sickla, där han hyr en sal i mangårdsbyggnaden.
- 1917 Deltar på våren med en målning, *Motiv från Romsdalsfjorden*, på Liljevalchs. Intendenten Sven Strindberg blir imponerad och besöker efter en tid Victor Forssell i Stora Sickla där han förvärvade "ett antal målningar".
- 1920 Sven Strindberg ordnar en separatutställning för Victor Forssell i sin bostad. Forssell satte för låga priser enligt Strindberg, som justerade upp priserna på målningarna så de sålda verken motsvarade i värde mera än Forssells ursprungliga sammanlagda summa för samtliga målningar.
- 1921 Efter att ha varit lite i svenska konstvärldens bakgrund deltar Victor Forssell i en samlingsutställning på Liljevalchs som hos kritik och publik gav honom det erkännande som han förtjänade.
- Ett olycksfall i början av 1920-talet gjorde att Victor F måste använda kryckor. På Kornhamnstorg blåste ett salustånd omkull och Victor Forssell föll och bröt lårbenshalsen. Han blev aldrig riktigt bra efter olyckan.
- 1925 Utställning på Svensk-franska galleriet i september – oktober med ett trettiootal målningar och pasteller.
- 1929 Victor F flyttar från Stora Sickla till Solsunda vilohem, Ektorp, Nacka kommun.
- 1931 Victor Forssell avlider den 16 augusti på Solsunda vilohem, Nacka.

Litteratur:

- Viggo Loos: *Victor Forssell* (Sveriges Allmänna Konstförenings publikation 1951)

FORSELL-TAVLA FÖR 4.850

18/9 70

Vid en kvalitetsauktion på konst i Stockholm för någon tid sedan utropades bl. a. verk av salafödde målaren Victor Forsell (1846—1931). Ovanstående "Motiv från Kalmar

slott och sundet", signerad 1899 av Victor Forsell, ropades ut för 9.000 kr, men såldes för 4.850 kr. Konstverket är en oljemålning på pannå, 109 × 89 cm.

SA 4.2.1970
En bortglömd salakonstnär

Victor Forssell.

I AGUÉLIMUSEETS permenenta utställning, som på grund av den pågående jubileumsutställningen av Agueli, f.n. är nedtagen, ingår en liten oljemålning, som kanske inte så många besökare har lagt märke till. I varje fall har nog flertalet museibesökare inte lagt konstnärens namn på minnet. Han heter Victor Forssell. Den uppmärksamme kanske har sett på depositionsskylten att denne Forssell var född 1846 i Sala.

Det obetydliga formatet på tavlan och det faktum att Sala inte har fler saker av honom kanske kunde missleda någon att tro att Forssell är en ganska medelmåttig må-

lare. Ett närmare studium av det landskap, som finns på museet i Sala bör kunna ta besökaren ur den villfarelsen och ägnar man litet mer tid åt att forska om Victor Forssell skall man snart finna, att det var en konstnär av betydelse. Fil. dr. August Isaacsson i Stockholm, med djupa rötter i vår bygd, har skrivit en artikel om Victor Forssell, som återfinns inuti dagens tidning. Han framför tanken på en större deposition av Forssells konst till Aguelimuseet och ifrågasätter även med rätta om inte det borde arrangeras en minnesutställning i Sala av denne märklige målare, som också hade rötter på möderet i Vittinge.

SA 4.2.70

EN BORTGLÖMD KONSTNÄR – JÄMBÖRDIG MED IVAN AGUÉLI

VÄREN 1917 var en utställning anordnad i Liljevalchs konsthall i Stockholm. Många konstnärer deltog med ett flertal tavlor, några hade fått med bara en. Bland de senare fanns en målning som kallades "Motiv från Romsdalsfjorden". Konsthallens

intendent sedan ett år tillbaka var då Sven Strindberg. Den nämnda tavlan gjorde ett starkt intryck på den nye intendenten, som också var konsthandlare. "Motivets inkomponering, färgen med de spröda tonerna, teckningen, luften, allt syntes mig sammansmälta till en intagande helhet, ett övertygande och stort konstverk i litet format", berättar Strindberg.

Namnet på konstnären var honom helt obekant, men tavlan stannade i hans minne. Sedan han fått reda på konstnärens adress, Stora Sickla, strax öster om Hammarby, begav han sig dit. Stora Sickla befanns vara ett tämligen stort, något förfallet trähus i två våningar. När Strindberg kom in, möttes han av en gammal man med grått, ovärdat hakskägg. Han syntes angenämt överraskad, när besökaren med stor uppskattning började tala om målningen från Romsdalsfjorden och förklarade, att han kommit för att få se flera liknande verk. Till svar fick han en blygsam antydning om att han inte hade mycket att visa. Det var mest småsaker, etyder, som skulle utnyttjas för större saker, "när han finge tid".

Men på ett staffli tronade en väldig duk c:a 2,5 x 1,5 meter. Bakom denna stod en obäddad soffa med gamla täcken och illa färgade lakan. Vid kakelugnen lade Strindberg märke till ett bord med varjehandas kökskärl, mat i påsar och burkar eller upplagd på fat, allt i en enda röra. På ena sidan om kakelugnen låg lite ved. Själva konstnären stövlade och sticade ylletröja. Vårdad kunde han inte kallas, knappast ren heller.

Men samtalet kom utan svårighet i gång och Strindberg fick höra om hans kamrater från tidiga år: om Carl Larsson, som han bott samman med en tid i ett lusthus i Sickla, om Per Ekström, som stått modell till "Sellen" i

Röda rummet och flera andra från samma krets.

Besöket fick till resultat att Strindberg förvärvade ett antal målningar, betalade dessa och inbjöd deras upphovsman till middag i sitt hem.

NÄR GÄSTEN infann sig

hade han genomgått en överraskande metamorfos. En äldre soignerad herre något över medellängd trädde in, iförd svart kostym, oklanderlig vit skjorta, krage och manschetter, med välklippt, vårdat skägg och en världsmans sätt att skicka sig. Samtalet kom att röra sig om resor inom och utom Sverige, tangerade svårigheter han haft som konstnär och förrirade sig också in på livs- och skäpningsfrågor och filosofiska problem. Gästen visade sig vara en betagande människa.

Så gick det till när intendenten Sven Strindberg upptäckte den då mer än sjuttioårige Sala konstnären Victor Forssell.

Vilka öden hade då denne Victor Reinhold Forssell, som vid den tiden var helt okänd för intendenten vid Liljevalchs konsthall, bakom sig?

Född i Sala 1846

HAN VAR FÖDD den 19 juni 1846 vid Sala gruva. Modern hette Beata Forssell och var född i Vittinge 14/11 1814. Beträffande fadern uppgav Victor vid inskrivningen i Konstakademien, att han var tjänsteman vid Sala gruva. Morfadern var mjölnaren Anders Forssell vid Överkvärn under Skattmansö i Vittinge, och mormodern hette Anna-Greta Fernberg. Beata hade en syster Gustava Fredrika Forssell, född i Vittinge 5/7 1811, som 1833 gifte sig med kopparslagarmästaren Carl Rosenström. Bland deras fem barn var Fredrik Vilhelm Rosenström, född

1838, som från 1866 var kamrer vid Upplandsbanken i Sala. Han skildras som en vänlig och hjälpsam man och torde på flera sätt ha bistått sin yngre kusin, den blivande konstnären.

Vid nio års ålder sattes Victor i Sala stads skola, då kallad läroverk, och han tycks ha gått där i sex år. I nittonårsåldern kom han in

i Konstakademiens principskola. Bland hans kamrater här möter vi flera kända namn: Ernst Josephson, Georg Pauli, Carl Skånberg och Per Ekström. Med den sistnämnde kom Forssell att bli särskilt nära vän, kanske delvis därför att också han

var en fattig landsortspojke. Till kretsen hörde också förebilden till "Olle Montanus" i Röda rummet, bondsonen Måns Jönsson från Blekinge.

OM FORSSELLS ANSEENDE vid Konstakademien finns flera talande vittnesbörd. Redan efter två år fick han dokumenterat beröm, och 1873 erhöll han lovord och ett stipendium på 50 kr., medan Carl Skånberg fick nöja sig med 25 kr. Följande år tilldelades Forssell utmärkta lovord och 100 kr. för tavlan "Strandparti med solnedgång", Skånberg och Lindman fick då 50 kr. vardera. Forssell låg tydligen redan då bland de främsta.

**Försaker och
umbäranden**

C. F. HILL skildrar i ett brev hur Victor Forssell, han själv och några andra kamrater 1871 firade julen i Stockholm, och nämner därvid att Forssell blev sjuk av maten, därför att han inte var van att äta. Man måste kanske ha upplevat krigsvintrarna 1917 och 1918 i storstaden för att rätt förstå denna notis. Att Forssell levde under försaker och umbäranden är emellertid tydligt nog, men han tycks ha burit fattigdom och svält med filosofiskt lugn och jämnmod. Han var en särpräglad personlighet, som väckte tron på kommande insatser. Men att här närma sig hans öden skulle föra för långt.

PÅ 1870-TALET uppstod i Sickla en målarkoloni. Hit hörde utom Forssell och Per Ekström även Carl Skånberg, Carl Larsson och Axel Lindman. Forssell lyckades här nästan utan kostnad få disponera ett stort omöblerat rum på övre botten, vilket kom att få stort värde för honom, och här tillbragte han sedan vanligen somrarna. Han fick en friskare syn på naturen i denna krets, där de nya, visserligen ännu

diffusa idéerna på landskapsmåleriets område började spira. I teckningar från början av 70-talet framträder ett tydligt personligt drag, en viss nervös känslighet.

Profilen framträder

ÅR 1877 företog Forssell på egen bekostnad en utlandsresa. Vägen gick över Düsseldorf till Paris och på återvägen besökte han också London och Antwerpen. Men resan var kortvarig, och uppgifterna från den är knapphändiga.

Under 80-talet framträder Forssells profil tydligare. Gotland blev vid denna tid för en del hemvändande svenskar "en station på vägen till erövringen av svensk natursyn". Forssell valde under ett tiotal år motiv från Gotland, och där har några av hans finaste valörstudier kommit till. Om hans "Strandparti från Visby" skrev Carl Rupert Nyblom i Posttidningen 16/11 1882: bl.a. "En af våra bästa skildrare af naturen... är Victor Forssell. ...Vackrare ha vi ej sett detta än i Strandparti från Visby: haf och strand, stadsmur och staffage, bestående af folk, åkdon och båtar, — allt är jemte luft och moln sammanhållet af den pittoreska stämningen och genomträngdt af en ton, hvilken är rent lyrisk som en vacker visa".

I ett brev till Axel Lindman i april 1904 yttrar Forssell på tal om konstnärernas ämnesval: "I det stora hela tycker jag målare i allmänhet äro ensidiga i val af ämnen". Här ligger nog också en viss självbekännelse. Kort förut (1899) hade Forssell gjort en resa till Norrland, Nordnorge, Island och Skottland. Många konstnä-

fer hade ju redan upptäckt Norrland — Johan Tirén, Pelle Molin, Helmer Osslund, Leander Engström m.fl. Även Forssell börjar nu välja motiv från Norrland. Han behåller gärna det lilla formatet men får likväl in en märklig känsla av rymd. Han är en mästare i att antyda. Han var intresserad av teosofi, och man har tyckt sig kunna spåra detta i hans konst.

Lärare vid akademien

1880 FLYTTADE Forssell från Sickla till Stadsgården 20, och här hade han sin mor med sig, och hon följde honom sedan, när han upprepade gånger bytte bostad — Hornsgatan 46, Bellmansgatan 32, Karlavägen 18 och slutligen Karlavägen 55, där han i ett gammalt ruckel hyrde två rum och kök. Här dog modern 1897, vilket tydligen betydde ett hårt slag för honom, då han var djupt fäst vid henne.

I början av 1900-talet var Forssell under sex år anställd vid Konstakademien som lärare i djurstaffage i landskap. Med anledning av denna anställning kallades han gärna "professorn". Under visningen bedrevs på Skansen, då Forssell höll på att konstnären skulle göra sina iakttagelser direkt i naturen.

Forssell utvecklade sig visserligen med tiden till en enstöring, men omkring sekelskiftet besökte han om sön-dagarna akademikamraten Severin Nilsson och hans familj, där han också träffade andra konstnärer, bl.a. Olof Hermelin. Med denne diskuterade han ibland, men från sin mening vek han icke. I regel var han eljest sparsam med uttalanden om konst.

När intendent Sven Strindberg mot världskrigets slut sökte upp Forssell i Stora Sickla, dit han flyttat tillbaka 1912, var han ganska bortglömd. Men en utställning i Strindbergs konstsalong 1920, alltså för jämnt 50 år sedan, kom att innebära en återupptäckt.

Fackmännen om Forssells konst 1920

BLAND RECENSERTENA talade Karl Asplund om "att man kunde förälska sig i en del av hans små med ett ömt och lätt handlag målade landskap." ... De yngre "kunna se upp till honom som till en föregångare och vi alla ... kunna i sanning vara stolta över att ha en konstnär av Forssells rang". Gotthard Johansson skrev 14/4 1930 i Aftontidningen bl.a.: "Det finns bland de små ofta ofullbordade skisserna verkliga pärlor. Inför den utomordentliga delikata "Pälsundet" står jag full av beundran. Ett par små Visbymotiv äga en luftighet i tonen, en mild och matt pärlemorglans i färgen som är rent betagande. Det är ett valörmåleri som rör sig med de finaste, tunnaste och läckraste toner".

Dagens Nyheter hade den 14 mars 1920 en intervju med den då 74-årige Forssell. Där talas om hans tidigare ämnesval: pittoreska ruckel i stadens utkant eller en gammal gård som blivit kvarglömd på det moderna Östermalm. Men efter en resa i Norrland hade han blivit berömd och målade i sitt ljusa rum på Sickla gård vida fjällandskap. Men det "mest personliga i hans produktion äro säkert hans små stadsbilder". "De förtjäna att räddas från glömskan".

Forssell var ödmjuk inför konsten. När han kände sig nöjd med något som han målat, sa han endast: "Det är kanske inte så dåligt".

Efter ett olycksfall i början av 1920-talet hamnade han på sjukhus och måste sedan använda kryckor. I samband med hans 80-årsdag 19/6 1926 skrev Dagens Nyheter: "... hans konst lever i en rad dukar med fin touche

och kräsen kolorit. Inte minst har Stockholm anledning att vara honom tacksam för hans bilder från det "Stockholm som går". Det senaste svenska landskapsmåleriet ansluter sig också i mycket till hans stillfärdiga, knappa konst".

Eftermälet

VÅREN 1931 hade Forssell en samling arbeten med på en utställning i Liljevalchs. Recensionerna var också nu mycket uppskattade. Tor Hedberg betonade att Victor Forssells konst ännu icke var så uppmärksammas som den förtjänade att vara... "I snösmältningen" har i den lilla skalan en stor fläck av öderymd över sig".

Edvard Alkman skriver "... att Victor Forssell varit en så utsökt naturintimist som denna utställning uppenbarar honom, är en verklig överraskning.

... hans små naturporträtt ... äro skimrande pärlor som lysa med sin egen stilla glans". Gunnar Mascoll Silfverstolpe hyllade honom som något av en pionjär i sitt intima studium.

Den 16 augusti 1931 avled Victor Forssell på Solsunda vilohem, Ektorp, 85 år gammal.

I eftermälet säger Gotthard Johansson, att Victor Forssell i sina norrländska landskapsskildringar förenat det intima med det monumental. Nils Palmgren kallar honom en av Sveriges bästa målare.

Hösten 1950 förekom en minnesutställning i Konstnärshuset och även nu står sig hans verk inför kritiken. Nils Palmgren jämför honom med Chardin och Corot, och Gotthard Johansson kallar hans konst något av det fi-

naste i svenskt 1800-talsmåleri.

Minnesutställning i Sala?

DEN GRANSKNING, som här exemplifierats efter Viggo Loos' monografi "Victor Forssell" i Sveriges allm. konstförenings publikation LX (1951), torde visa att värdet av Forssells konst med åren framträtt allt tydligare.

När man talar om Sala och konst, tänker säkert de allra flesta på Aguéli och Aguelimuseet. Victor Forssell var född och uppväxt i Sala och hade gått igenom Sala läroverk, och hans släkt hade sina rötter i våra bygder. Av vad som här anförts torde framgå, att Sala-sonen Victor Forssell, vilken som människa snarast var Aguelis motsats, såsom konstnär var fullt jämbördig med denne.

Vore det inte befogat med en minnesutställning i Sala över Victor Forssell? En enda tavla av honom lär finnas deponerad på Aguelimuseet. Kunde inte en större deposition ur hans rika produktion utverkas?

August Isaacsson.

Sala Allehanda 4 februari 1970

Utanför stugan, Handöl.

Vinterlandskap med bästar och släde.

Två Forssell-tavlor på konstauktion

SALAFÖDDE konstnären Victor Forssell (1846–1931) har på sistone blivit alltmer uppmärksammas. Två verk av hans hand förekom på senaste Bukowski-auktionen i Stockholm och rönt stort intresse.

Den ena tavlan har konstnären kort och gott kallat "Höst". Motivet är hämtat från Sickla gård utanför Stockholm; under lång tid var Forssell bofast i denna trakt. I målningens bakgrund bortom de nakna träden skymtar Sickla gård. På vägen i förgrunden vandrar en gammal gumma och en flicka. Den lilla duken (formatet endast 64 x 47 cm) har tidigare tilldragit sig uppmärksamhet och finns omnämnd och avbildad i Viggo Loos' Forssell-biografi. Tavlan, som är signerad och daterad 1890, var med på minnesutställningen över Forssell 1950 på Konsthuset i Stockholm. På Bukowski-auktionen utropades den nu för 9.000 kr och klubbades för 10.000.

Den andra Forssell-tavlan på auktionen var ett tidigare verk av konstnären, daterat redan 1871. "Sommarlandskap i månsken" är den betitlad, och även detta motiv härrör från Sickla. På den 59 x 87,5 cm stora duken ses i förgrunden en vik med tre figurer vid stranden och på en udde i bakgrunden skymtar en bygg-

nad. Tavlan ropades ut för 5.000 kr, men priset stannade vid 3.000 kr.

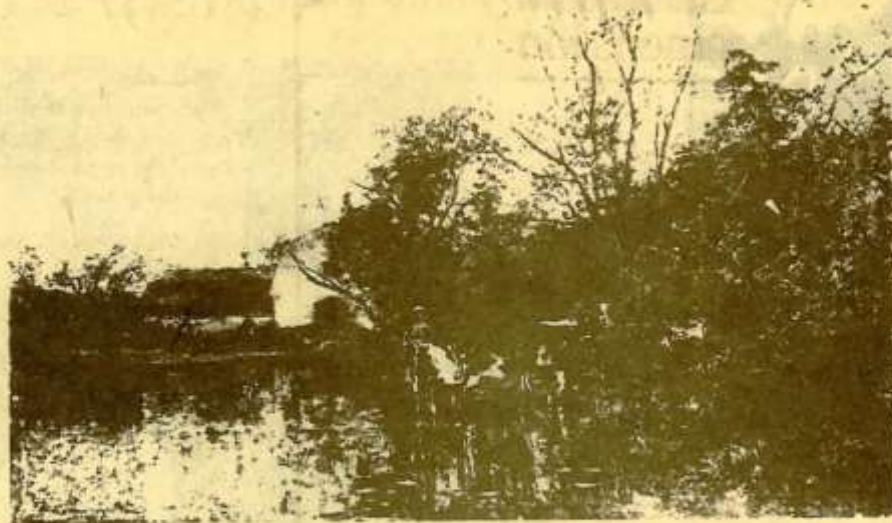
Båda dessa Forssell-verk, präglade av konstnärens lätta hand och känsliga hand-

lag, ansågs av auktionsföretaget så förnämliga att de avbildades i auktionskatalogen.

J. B.

VICTOR FORSSELLTAVLOR PÅ BUKOWSKI-AUKTION

31 V. FORSSELL

Ovanstående två bilder föreställer två tavlor av salafödde konstnären Victor Forssell (1846–1931), som gick under klubban vid Bukowski-auktionen i april i år. Nr. 31 "Kor vid strandkanten" utropades för 6.500 och såldes för 5.000 kr. Nr. 32 "Kor i ekhage" utropades för 4.500 och såldes för 4.000 kr.

"Kor vid strandkanten" (den övre bilden) föreställer en ung kvinna samt kor stående vid ett vattendrag. I bakgrunden t. v. byggnader och t. h. tät dunge. Tavlan är signerad och daterad 1881 och måtten är 26,5 x 45 cm. Viggo Loos har i sin monografi över Victor Forssell tavlan avbildad på sid. 72. Konst-

verket har deltagit i en minnesutställning på Konserthuset i Stockholm 1950.

"Kor i ekhage" (nedre bilden) visar i förgrunden en flicka med två kor. I bakgrunden ekdungar. Den är signerad och har måtten 22 x 28 cm. Även denna tavla fanns med i minnesutställningen på Konserthuset 1950.

32 V. FORSSELL

Vaktmästare Åke Jansson med Aguëlimuseets Victor Forsell-tavla.

SALA BLIR ÅTER AKTUELLT NAMN I DE STORA KONSTSAMMANHANGEN

— Är det möjligen någon som i sin ägo har en tavla signerad Victor Forsell?

Det är inspektör Kåge Bergman, ordf. i Sala konstförening, som ställer den frågan. Han gör det dock inte av egen nyfikenhet, utan det är närmast på uppdrag av intendent Bo Lindvall på Waldemarsudde. Varför just Victor For-

Vad som gjort att Sala åter blir aktuellt i de stora konst-sammanhangen? Ja, det har sin alldeles speciella historia.

På Waldemarsudde har man utvecklat den traditionen, att när man inbjuder en nu levande och verksam konstnär att ställa ut får denne samtidigt välja ut någon konstnär ur en tidigare generation som han

eller hon vill ha med på samma utställning. Nu gäller det konstnären Fritz Sjöström, som inbjudits att utställa på Waldemarsudde i slutet av december. Under sin tid på konstakademin hade han fäst sig vid en stor landskapsmålning — ett Lapplands-motiv. Han trodde Johan Tirén var upphovsmannen och uttryckte

sell? Jo, det är aktuellt med en utställning om denne Sala-son, född 1846 och död 1931. Ett 80-tal tavlor har man redan sparat, men ingen i Sala-trakten, utom den som finns på Aguëlimuseet förstås. Man har emellertid ännu inte släppt hoppet att kunna finna någon Victor Forsell-målning även i konstnärens födelsebygd.

därför önskemål om att ett urval ur hans produktion skulle utställas samtidigt. Det visade sig emellertid inte alls vara något verk av Johan Tirén som så fånglat den unge konstnären. Det var Victor Forsell som signerat den tavlan och Fritz Sjöström valde då att få konst ur hans produktion med på utställningen i stället.

Vem var då denne Victor Forsell? Ja, speciellt känd för den stora allmänheten har han inte blivit — i varje fall inte ännu. Han levde under samma decennier som en annan Sala-konstnär, Ivan Aguëli. Victor Forsell var emellertid dennes motsats —

Forts. sista sid. 2

han levde sitt liv lugnt och stilla.

Det finns en del skrivet om honom. Själv har han uppgivit att han "föddes vid Sala silfvergruva", där fadern var tjänsteman. Det kan också tilläggas, att modern var född i Vittinge. 1855 skrevs han in vid Sala elementarskola. Efter en knagglig början klarade han de sista skolorn fram till 1861 någorlunda hyggligt.

Victor Forsell var en tid verksam som konstnär i Sala, men det stod inte på förrän han begav sig ut i landet. I Stockholm vistades han sålunda en hel del, man vet också att han tillbringade sommaren 1874 i Blekinge. Man har vidare kunnat spåra kontakter mellan Victor Forsell och Carl Larsson.

Flera tavlor i Sala?

När det nu blev aktuellt att samla en del av Victor Forsells produktion föll det sig naturligt att Waldemarsudde-intendenten Bo Lindvall tog kontakt med Sala-intendenten Kåge Bergman.

I den Fribergiska konstsamlingen ingår nämligen en Victor Forsell-tavla och den kommer förstås med på Stockholms-utställningen. Det är en liten tavla, ett motiv från Jämtland. Den lilla grå stugan är mjukt och omförsfullt återgiven.

— Men nu är alltså frågan om det finns ytterligare någon tavla av Victor Forsells hand i Sala eller Sala-trakten, säger Kåge Bergman. Jag har hört talas om det, men det utesluter inte att det kan finnas en och annan Forsell-tavla kvar

här. Waldemarsudde har redan försäkrat sig om ett 80-tal tavlor till den här utställningen — bl. a. en del från Västerås — men det finns plats för flera om det nu skulle finnas någon i Sala-trakten.

Utställningen till Sala?

I förlängningen av det här arrangemanget på Waldemarsudde kanske man också kan skönja en Victor Forsell-utställning i Sala.

— Det är i varje fall vår förhoppning, framhåller Kåge Bergman. Tanken är inte ny. Vi har tidigare diskuterat möjligheten att få till stånd en Forsell-utställning här i Sala, men det bedömdes då bli ett allt för krävande arrangemang för vår del. Det ställer sig betydligt enklare när utställningen redan finns samlad.

För Salas vidkommande skulle man f. ö. inte kunna ta emot hela den kollektion som så småningom kommer att samlas på Waldemarsudde. Går planerna på en Sala-utställning i lås måste det bli fråga om ett urval bland de nu 80-talet tavlorna, som kanske blir ännu flera innan det är dags för vernissage för Stockholms-utställningen.

Victor Forssell vid sitt staffli. SA 22/11 75

VIKTOR FORSELL Okänd bland erkända

Ivan Aguéli är det skinande ljuset på den himmel, där Salakonstnärer lyser, men som en komet har namnet Viktor Forssell dykt upp senaste tiden – trots att Forssell ställde ut i Stockholm för hundra år sedan och rönt uppmärksamhet.

Viktor Forssell föddes i Sala – hörnet Norrbygatan–Brunnsgatan – 19 juni 1846. Vid tjugo års ålder skrevs han in vid Konstakademin i Stockholm. På 1870-talet fann han sin specialitet. Han målade gamla herresäten och smästadsidyller.

På äldre dagar svalnade hans intresse för smästäderna. Nu knöt sig istället intresset till fjällnaturen.

Forsells studier av ljuset är underbart vackra i sin mjuka ton. Han var en ypperlig skildrare av landskapets detaljer.

Viktor Forsells namn har inte gått till konsthistorien i större bemärkelse. Sin skapargärning genomförde han som en av våra minst kända av våra erkända konstnärer.

Victor Forssell

idyllens mästare

S.A. 22.11.75

AV IVAN AGUÉLI OCH VICTOR FORSSELL. båda födda i Sala, lyser den sistnämnde med mild glans på konstens himmel. Aguéli var den geniale besatte och bländande mästaren. Forssell däremot den blygsamma och försynte konstnären, aktuell på sitt sätt just nu då det är hundra år sedan han utställde för första gången i Stockholm och rönt uppmärksamhet.

De båda salakonstnärerna har dock ett gemensamt drag. De fick kämpa hårt mot nöd och umbäranden och blev i sin livstid inte uppskattade till sitt värde.

Victor Forssell föddes den 19 juni 1846. Han var son utom äktenskapet till Beata Forssell, född i Vittinge 1814 och fosterdotter till bergsgewaldigern Peter Hedboms änka, Katarina Maria Hedbom. Både modern och fostermodern var skrivna hos en mamsell Anna Katarina Hedbom, som rådde om en gård i hörnet av Norrbygatan och Brunnsgatan.

Det troliga är att Forssell var född i gården, som uppfördes på 1700-talet. Med tanke på den förkärlek han som målare hade för gamla, pittoreska motiv är det sannolikt att han längre fram i livet i minnet sökte sig tillbaka till barndomens idyll.

Victor Forssell var endast tjugo år då han skrevs in vid Konstakademien där han studerade 1866–1876. Det dröjde inte länge innan hans lärare, David Bergh och Per Daniel Holm, kom underfund med salaynglingens stora talang.

Redan under elevtiden var Forssell känd som enstöring

och för sin människoskygghet, som längre fram i livet drev honom till nära nog fullständig isolering.

I början av 70-talet vistades han under rätt många år i Nacka, där han bodde tillsammans med Per Ekström och Carl Larsson. De unga konstnärerna hyrde ett gammalt fallfärdigt lusthus vid Lugnet, och det berättas att de intog sin middag i ett litet lokus i närheten men att de för övrigt klarade hushållet själva och drog sig fram så gott de kunde.

Carl Larsson var några år yngre än Forssell. Han hade vid den tiden knappast börjat måla, men han var redan känd som illustratör i Kasper och höll på med sina gubbar för tidningen, och dessutom utförde han en del bokillustrationer åt Bonniers. Självt målade Forssell mest naturidyller.

Efter sin utställningsdebut gjorde Forssell studieresor till Paris, Düsseldorf, Bryssel, Antwerpen och London. Redan på 70-talet hade han funnit sin specialitet; han målade gamla herresäten och småstadsidyller, ofta i mycket litet format och på trä och helst i vinterdräkt. På uppdrag av en tidning reste han i många år i södra och mellersta Sverige och tecknade av gamla kulturminnesmärken. Han lärde känna många städer och gamla slott på sina fem fingrar. Motiven hämtade han huvudsakligen från Östergötland, Skåne och Gotland.

På 80-talet blev Forssell på allvar bofast i Stockholm, där han flitigt strövade omkring med sitt staffli. Men det var inte de välkända Stockholms-

motiven han sökte och han var heller inte ute för att fänga storstadens puls. Det var det Stockholm som höll på att försvinna som lockade honom. Särskilt de åldriga malmgårdarna och kåkarna på Söder och Östermalm var föremål för hans intresse.

Forssell blev 1883 agrée vid Konstakademien, och fyra år senare hedrades han med ledamotskap. 1892 var han i Danmark och 1899 sökte han nya intryck under en resa över Norge till England och Skottland.

Övergick till fjällnaturen

På äldre dagar svalnade Forssells känslor för småstäderna och idyllerna. Under sitt besök i Norge och senare i Lappland gjorde han bekantskap med fjällnaturen, vilket blev av avgörande betydelse för hans utveckling. Sedan han på ålderdomen fått en fristad i mangårdsbyggnaden på Sickla gård i Nacka målade han efter skisser så gott som uteslutande lappländska fjälllandskap. Hans bilder av myrar och fjäll, från Syltoparna och Snasafjället och Torne träsk har mycket av vidd och ödemarksstämning, men de uppvisar också en oändlighet av måleriska finesser och är ofta blyga som fjällens blomster.

Forssell var en ypperlig skildrare av landskapets detaljer, och särskilt hans studier av ljuset är underbart vackra i sin mjuka ton. Med sin pensel var han i stånd att skapa små utsökta bilder av en egenartad charm, det förgångnas charm, både i utförande och motivval. Han gjorde inte mycket väsen av sig,

men hans konst lever i en rad dukar med fin touche och kräsen kolorit.

Forssell är representerad på Nationalmuseum – den stora duken "Vår på Djurgården" – och dessutom på akademien och i de flesta museer i landet. Västerås konstförening har tre av hans tavlor, och vidare kan nämnas att en av de tidigare intendenterna på Liljevalchs, Sven Strandberg, samlade på Forssell. Carl Friberg i Sala hade på sin tid ett par fina "Forssellare".

Tystnaden slöt sig så småningom helt kring Victor Forssell. Sedan han återvänt till Nacka stängde han alla fönster mot yttervärlden. Hans tidigare böjelse för isolering fick mer och mer karaktären av människoskygghet. Från sitt fönster i den pelarprydda sjuttonhundratalshuset blickade den ensamme mannen ut över den bygd där han levat längre eller kortare delar av sitt liv, och det var inte utan förtrytelse han talade om hur industrier-na mer och mer gjorde intrång på det en gång vackra landskapet.

Fattigdom på gränsen till nöd gjorde Forssells tillvaro allt hårdare. Hans namn var så gott som utplånat ur det allmänna medvetandet, och ändå var det inte så många år sedan han vid uppnådda sjut-

tiofem år kom i centrum genom sin utställning i dåvarande salong Strindberg i Stockholm.

1919 fick han genom akademiens försorg en fristad på ett vilohem vid Skuru. Sjukdom och ålderdomskrämpor hade flera år tidigare ryckt penseln ur hans hand. Han gick ur tiden den 16 augusti 1931.

Med Victor Forssells bortgång ändades ett märkligt livs-

öde. Han hörde inte till dem som trängdes i strålkastarljuset på konstens marknadstorg, och hans namn har gått till konsthistorien som en av de minst kända av våra erkända konstnärer.

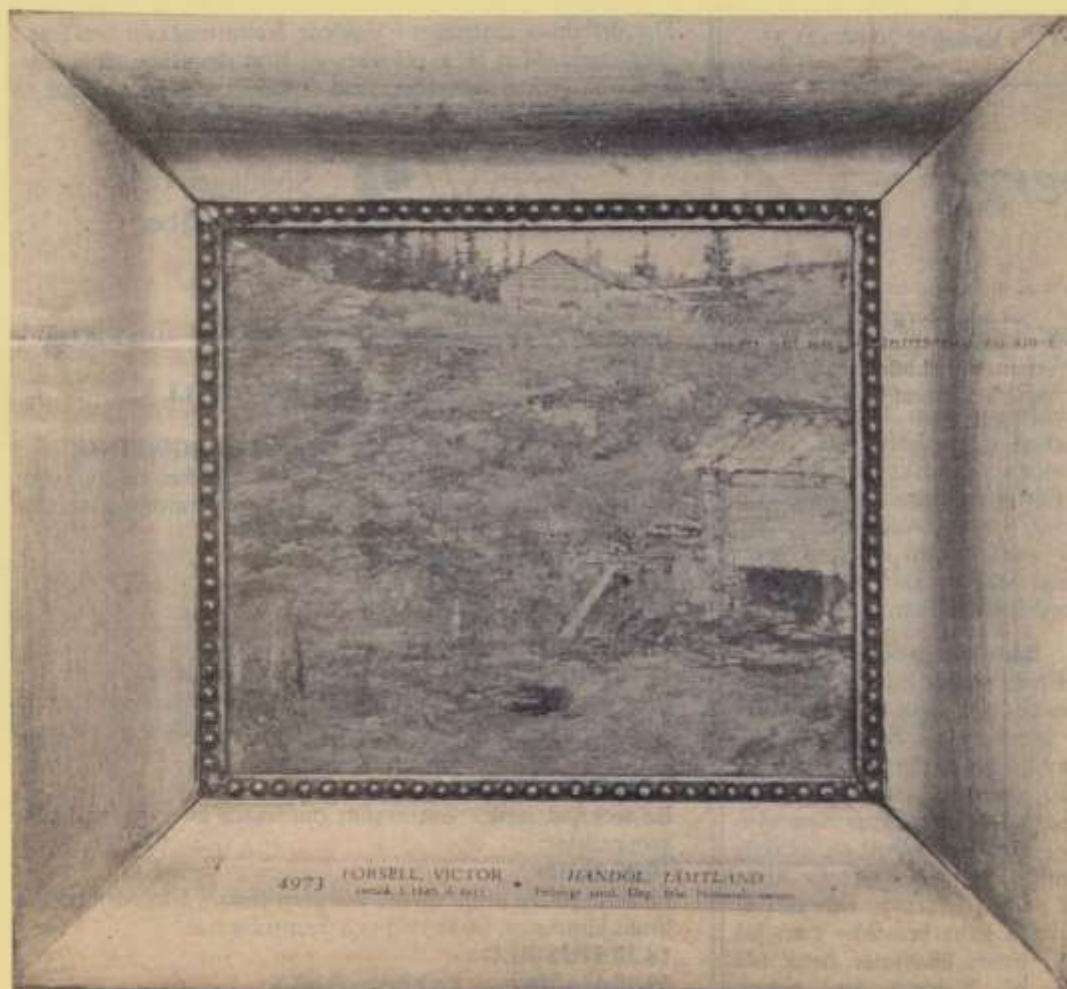
X X X

Såsom tidigare nämnts efterlyser intendent Bo Lindvall på Waldemarsudde verk av Victor Forssell till en ut-

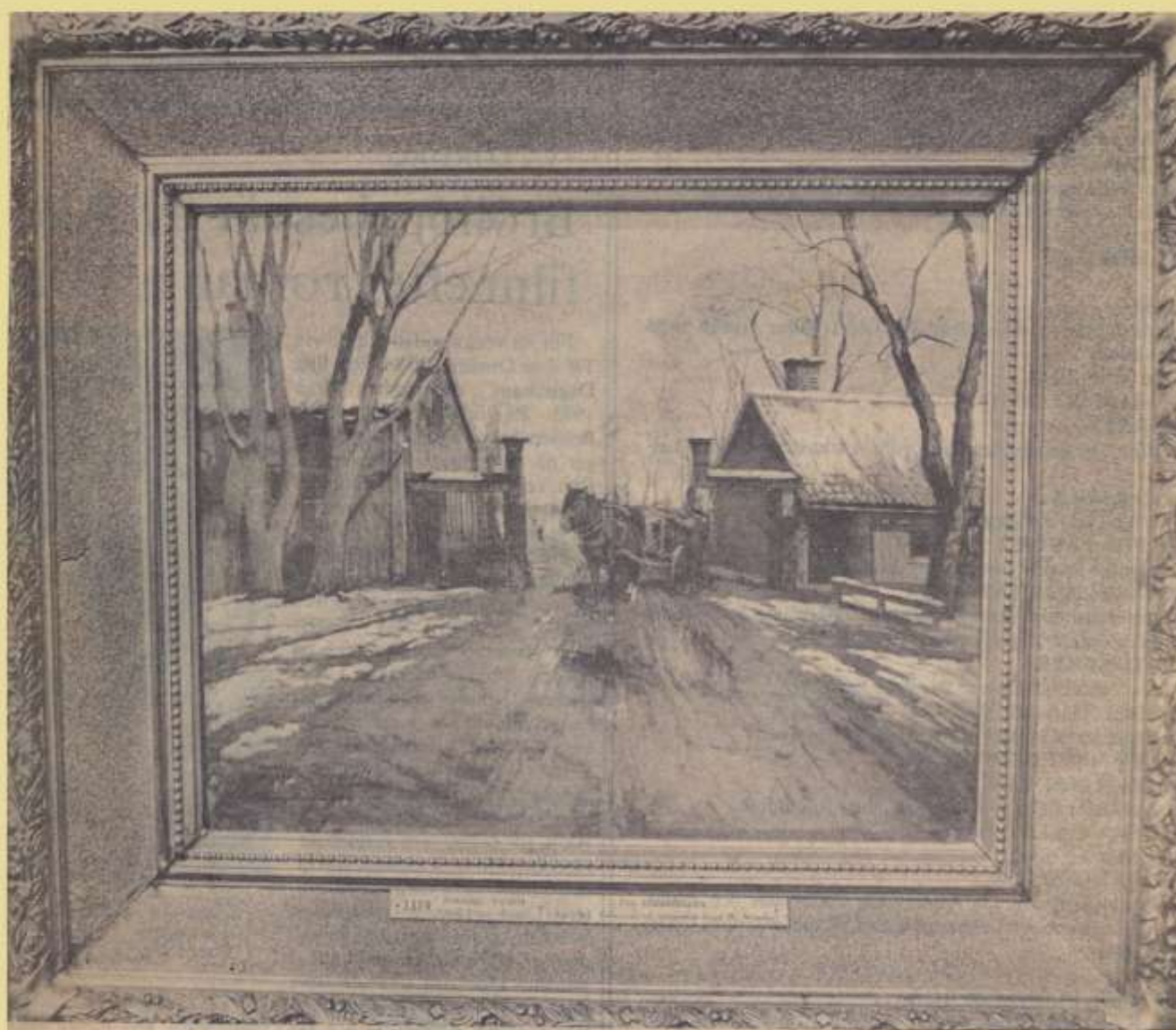
ställning som öppnas där annandag jul. Hittills har man lyckats spåra upp ett 80-tal dukar av salamälaren men det är möjligt att ytterligare någon kan finnas i hans hembygd. Sala konstförenings intendent Kåge Bergman tar emot upplysningar f.v.b. Waldemarsudde. Inom konstföreningen hyser man hopp om att kunna visa utställningen på Aguelimuseet under vårsäsongen.

Victor Forssell föddes i Norrmanska gården i hörnet Norrbygatan–Brunnsgatan. I dag ser huset ut så här. Nuvarande ägare är grosshandlare Gösta Colliander.

Aguélimuseet äger en tavla av Victor Forssell. Det är ett jämtlandsmotiv som ingår i den fribergsska samlingen.

"Vid stadstullen", 1882, gåva till Nationalmuseum enligt testamente av konsul Hj. Wicander.

82 75 1125

Victor Forsell och Sala

Konstnären och målaren m.m. Victor Forsell, som föddes i Sala 1846, har inte först nu nått berömmelse. Hans rykte och antecidentia har länge och ofta apostroferats. Men hans samtida Ivan Aguéli blev genom dr Carl Fribergs insatser och donationer satt i förgrunden, även i press och publikationer. Men redan 1951 hyllades Victor Forsell med Sveriges Allmänna Konstförenings årspublikation, nr LX. Författare var konsthistorikern och kritikern Viggo Loos, Norrköping.

Med utgångspunkt från hans Victor Forsell-monografi kan en liten släktutvidgning vara motiverad. Forsell var som nämnts född utom äktenskap. Modern hette Beata Forsell, efter sin far i Vittinge. En syster till Beata och sålunda moster till Victor Forsell, hade namnet Gustava Fredrika Forsell, var född 1811 och ingick äktenskap med kopparslagarmästare Carl Rosenström i Sala. I detta äktenskap föddes fem barn. En blev boktryckare i Västerås, en blev sjökapten och omkom och den tredje blev bankman i Sala, senare kamrer i Uplandsbanken i Sala, Fredrik Vilhelm Rosenström, död 1899. Hans maka Augusta var född Söderström, faster till köpman P. A. Söderström, och systrarna, fruarna Fromell, Nordenborg, Nyberg i Sala samt Malm i Västerås. En dotter Anna

till makarna Rosenström var gift med kommunalmannen och kronolänsman Sixten Andersson, vars dotter Ruth, gift med folkskollärare Karl Niklasson, i Sala, nyligen avlidit.

A. L-n

Victor Forssell, salafödd, ^{SA 12/27} får minnesutställning i Sala ⁷⁶

En av de finaste och samtidigt en av de minst kända bland de erkända konstnärerna kring sekelskiftet, salasonen Victor Forssell, får äntligen en utställning i sin hemstad. Aguélimuseet har på söndag vernissage på en minnesutställning med

32 Forssell-målningar. — Roligt att få hit en parhäst till Aguéli, säger museets intendent Kåge Bergman. Victor Forssell var ungefär samtida med Ivan Aguéli, han föddes 1846 och dog 1931.

Victor Forssell målade naturalistiskt, och hans tavlor är närmast kulturhistoriska många gånger — de återger mycket exakt hur folk var klädda, hur husen var byggda. Strandlandskap och båtar, jämtlandsfjäll och Stockholmsgator är ofta återkommande motiv.

Tre av de målningar som finns med på Sala-utställningen fick man tag i efter den efterlysning av Forssell-tavlor som Sala konstförening gjorde för en tid sedan. De 32 tavlorna är alla handplockade av Sala konstförening från den större Victor Forssell-utställningen som ordnades på Waldemarsudde i Stockholm i dec-

ember och januari. Samtliga verk är hoplånade från olika museer och privatpersoner.

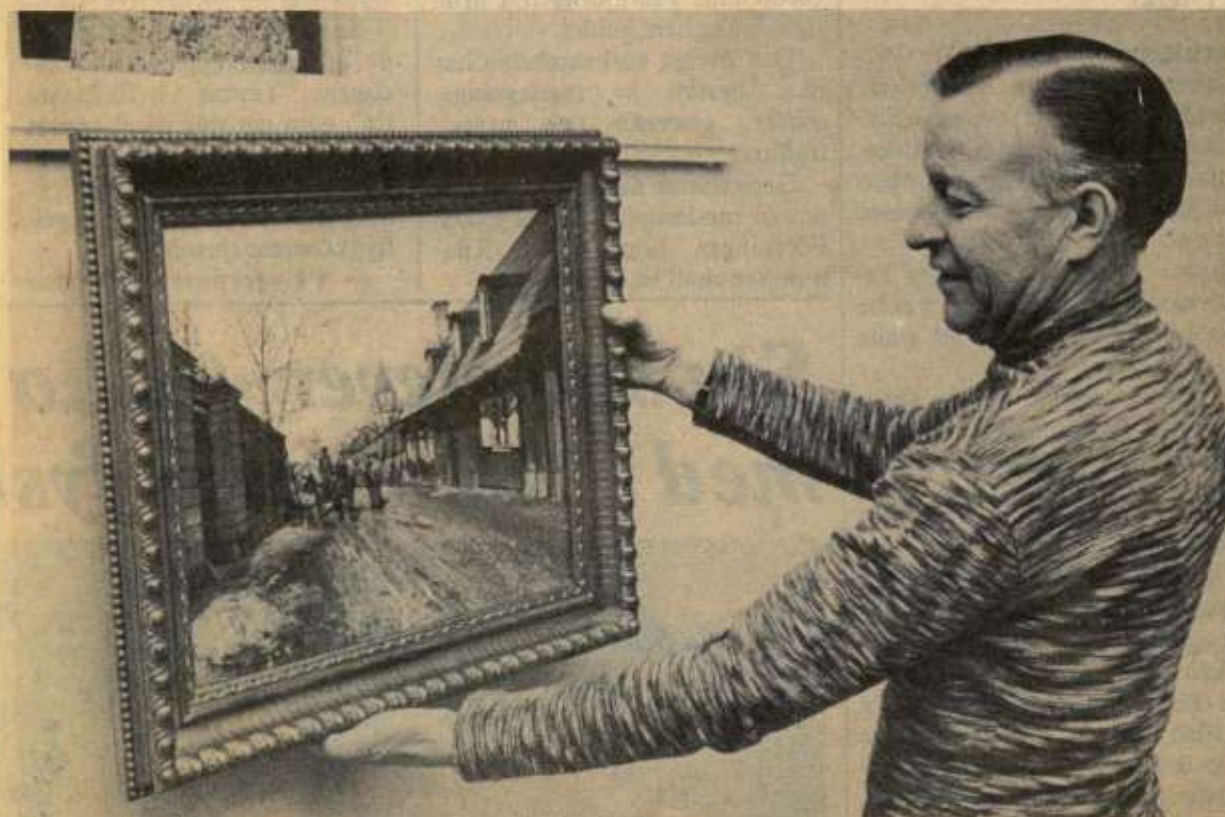
På Waldemarsudde har man den seden att varje nu levande konstnär som får ställa ut där, också får önska sig en medutställare. När stockholmskonstnären Fritz Sjöström skulle önska, valde han upphovsmannen till ett ofullbordat norrländskt landskap, som han sett undanställt i ett förråd under sin tid på Konstakademien. Upphovsmannen var alltså Victor Forssell, och så blev han med utställare. Landskapsmålningen som en gång gjorde sådant intryck på Fritz Sjö-

ström fanns förstas med på Waldemarsudde, och den finns också med på salautställningen.

Den som vill veta mer om Victor Forssell, kan gå på vernissagen på söndag. Den inleds nämligen med att Waldemarsuddes 1:e intendent Lars-Erik Åström berättar om konstnären.

— Victor Forssell är inte känd i Sala, så därför tycker jag det är väsentligt att få det här föredraget, säger Kåge Bergman. — Lars-Erik Åström har jobbat med den här utställningen och samlat ihop en hel del material under tiden.

Emma

Ake Jönansson, vaktmästare på Aguélimuseet, var med och hängde Victor Forssell-utställningen på torsdagen. Här visar han ett stockholmsmotiv.

Intendent Kåge Bergman (mitten) tyckte det var en bemärkelsedag i konstföreningens 35-åriga historia att äntligen ha fått hit en Victor Forssell-utställning.

Sonnevi-dikt och historik invigde Forssell-utställning

SA 16/2-7
76

En stillsam kärlek, en vilja att söka det vackra. Så betecknade Valdemarsuddes 1:e intendent, Lars-Erik Åström, den Sala-födde konstnären Victor Forssells måleri. Han gjorde det när han på söndagen tillsammans med vernissagepubliken tittade på ett par av Victor Forssells många stockholmsmotiv som finns med på utställ-

ningen på Aguelimuseet i Sala just nu. — Victor Forssell kan aldrig bli ett stort namn, för det finns inga pretentioner i hans konst. Han målade stilla och tyst, i mjukt dämpade dagrar, men så självklart, så riktigt. Det är sådant som kräver kunskap, sade Lars-Erik Åström.

Han berättade också kort om Victor Forssells liv — han föddes i Sala 1846, började på Konstakademien när han var 19 år, fick flera officiella erkännanden, men aldrig något resestipendium. Så småningom reste han dock ut ändå, bl.a. gjorde han en resa till England och Skottland över Norge — det var då han upptäckte fjällvärldens skönhet. Han bodde många år ute i Sickla utanför Stockholm, levde ganska isolerad, rörde sig inte i "innekretsarna". Han lämnade in sina tavlor till Sveriges allmänna konstförening, som sålde dem åt honom och på så vis försörjde han sig. Därför blev hans målningar spridda över hela landet, men han testamenterade också en rad målningar till Konstakademien. Han dog 1931.

Victor Forssell först och främst var naturmålare.

Och dessförinnan hade museets intendent Kåge Bergman hälsat den ovanligt stora vernissagepubliken välkommen. Han tyckte det var en bemärkelsedag i Sala konstförenings

historia att äntligen ha fått hit en Victor Forssell-utställning, något som man länge velat ha.

T.o.m. den 14 mars kan man gå och titta på Victor Forssells måleri på Aguelimuseet.

Emma

— En fin och försynt målare som arbetade i små format och inte gick över till det pompösa, som en del av sina samtida. Men litet bortglömd, sade Lars-Erik Åström, som var speciellt inbjuden till vernissagen för att berätta om Victor Forssell.

Utställningen öppnades av kommunalrådet Stig Reimer-son, som läste en dikt ur Göran Sonnevius "Det omöjliga", en dikt om naturen, eftersom

En glädjens dag för Salas konstvänner

— Förlåt att jag stör er när ni går omkring och njuter!

Orden var intendenten vid Aguëlimuseet, Kåge Bergmans, när han på söndagen hälsade en rekordstor vernissagepublik välkommen till en av museets genom tiderna förnämsta utställning, nämligen en inte föraktfull del av salafödde konstnären Victor Forssells livsverk.

Det var något av en glädjens dag för konstvännerna i Sala. Det underströk också Kåge Bergman i sitt välkomstanförande. Han påpekade att medlemmarna i Sala konstförening visserligen var bortskämda med att kunna njuta fin konst i Ivar Aguëlis många verk, som normalt pryder väggarna i museet, men att det ändå var med speciell glädje man denna vackra vintersöndag kunde hålla vernissage.

— Vi har nämligen länge längtat efter att få möjlighet att visa Victor Forssells verk.

Inkallad invigare var kommunalrådet Stig Reimersson. Denne förklarade att han under alla omständigheter hade haft för avsikt att övervara vernissaget av Victor Forssells utställning och att det för den skull var med verklig glädje som han ställde upp att inviga den.

Efter några inledande ord

framförde kommunalrådet en dikt, vilken han fann vara en fin illustration till de stämningsfulla verken som fanns hängda på museet.

För att ge salaborna ytterligare bakgrund inför rundvandringen bland de många verken, fanns doktor Lars-Erik Åström från Waldemarsudde på plats. Han berättade på ett livfullt sätt om den salafödde 1800-talskonstnären och dennes väg genom livet.

— Victor Forssell var en tystlåten man, slöt aldrig upp kring sina samtida som arbetade med stora pompösa verk. Hans konst utstrålar också tystnad.

— Men att berätta och kommentera hans tavlor här och nu skulle vara en överloppsgärning påpekade Lars-Erik Åström.

I stället uppmanade han den mycket talrika vernissagepubliken att själv studera och njuta de vackra målningarna — målningar där dis och dimma, höst och vårvinter var det ständigt återkommande inslaget.

TORS DAGEN DEN 25 NOVEMBER

Victor Forssells tavlor betingar nu höga priser på konstauktionerna

SALASONEN VICTOR FORSSSELL ÄR ÅTER AKTUELL. För sex år sedan, 4/2 1970, hade SA en utförlig presentation av konstnären. Artikeln mynnade ut i en fråga om det inte vore befogat med en minneshögtid i Sala över honom. Som SAs läsare vet ägde en sådan utställning rum på Agnelli-museet i väras. I samband därmed sades det att Victor Forssell aldrig kan bli ett stort namn. "För det finns inga pretentioner i hans konst".

Det beror på vad man menar med stort namn. Han var ingen nyförelse och revolutionär som Agnelli. Men hans tavlor har nu börjat säljas till jättehöga priser.

Rekordpriser på hans tavlor

Den 4 november i år såldes på Bukowskis auktion här avbildade utkaststavlorna med motiv från Stigbergsgatan i Stockholm för 65 000 kronor (utrop 20 000) alltså mer än tre gånger utropet. Och på auktionens kvartalssauktion den 17 november gick två av Forssells målningar för mer än dubbla utropet: 27 000 (10 000) och 21 000 (9 000) kronor. För den som vill göra jämförelser kan nämnas, att de tre verk av Agnelli, vilka fördes till Saluställningen från Waldemarsudde, var värderade i år till 50 000, 40 000 och 25 000 kronor.

När Victor Forssell i den nämnda artikeln 1970 betecknades som jämförbar med Ivan Agnelli var det alltså inte så illa bedömt.

Två minneshögtider i Stöld, först på Waldemarsudde i Stockholm och omedelbart därefter på Agnelli-museet i Sala, har riktat uppmärksamheten på Victor Forssells konst och gjort hans namn mera känt och de rekordhöga priserna på några av hans tavlor har verkat i samma riktning. Men den som räddat Victor Forssells namn till eftervärlden är tidningsmännen och konstnärerna Viggo Loos, som för 25 år sedan utgav en fyllig och förtärlig monografi över Forssell i Sveriges Allmänna Konstförenings Publikation LX (1951). Den innehåller nästan alla hans drömliga målningar, därav några i färg, samt en utförlig katalog över Forssells verk. Den kan livligt rekommenderas för var och en som är intresserad av konst. Då den emellertid torde vara svår att komma över för många, kan en närmare orientering om Victor Forssell och hans verk vara befogat.

Härstamning och utbildning

Victor Forssell föddes i Sala 1846, alltså för 130 år sedan. Modern, ogifta Beata Forssell, var född vid Överkrum i Vittinge men uppgjogs som fosterdotter av änkan Catharina Maria Hedbom i Sala. Enligt Viggo Loos bodde familjen Hedbom, Ringgatan 11, Loos synes för sin detaljerade monografi ha gjort noggranna efterforskningar i Sala och även sökt utnyttja eventuell kvarlevande tradition. Han har också lämnat beskrivning på det hus som då stod kvar på tomten. Men har av hans uppgifter trots sig kunna dra slutsatsen, att Forssell var född där, då hans egen uppgift om Sala silvergruva som födelseort av betydande skillnad är föga att bygga på. Forssell har nämligen två gånger uppgivit att fadern var tjänsteman vid Sala silvergruva och i anslutning här till torde uppgiften om gruvan som födelseort ha tillkommit. Sedan nu Alan Eriksson funnit, att både modern och denna föförelse var skrämmor (1846?) hos mamsell Antia Katarina Hedbom, som räddade om en gård i hörnet av Norrbygatan och Brunnsgatan, är det ju sannolikt

att Victor var född där, men någon vissitet om födelseadressen lär man väl inte kunna nå.

Düremet är det säkert att han 1855-1861 gick i Sala stads skola (läroverket) som med sitt 40-tal elever arbetade i den gamla rektorsgården. Där skär han, som man kan förstå, inte några lagrar. Att han levde i ytterst tuffa omständigheter är uppenbart, och man kan undra över hur hans skolgång beaktades. Han hade på mödernet en ätta år äldre kusin, bankmannen Wilhelm Rosenström, som 1866 blev kaprer i Uplandsbanken. Möjligen har han ekonomiskt hjälpt sin fattiga kusin.

År 1866 kom Forssell in i Konstakademien, där han blev kamrat med bl.a. Ernst Josephson, Georg Pauli, Carl Skånberg och Per Ekström. Med den sistnämnda kom han att bli vänskapligt god vän, kanske delvis därför att också denne var en fattig landsortspojke. Till krusen hörde också bondvöden Måns Jönsson från Blekinge, "Olle Montanus" i Rödå rummet. Från tiden i Konstakademien finns flera vittnesbörd om att Forssell låg bland de främsta. Han levde under försäkelser och umbäranden, men tycks ha burit fattigdom och svält med filosofiskt lugn och jämnmod. Han fick t.ex. beröm och stipendium på 50 och 100 kr., när andra duktiga fick mindre belopp.

Konstnärskoloni i Siekla

På 1870-talet uppstod en målarkoloni i Siekla utanför Stockholm. Hit börde utom Forssell och Per Ekström också Skånberg, Carl Larsson och Axel Lindman. Forssell och Ekström arbetade här till en början i en trädgårdsspalst, där väggarna mest bestod av fönster.

En kritisk anda framträdde under detta årtionde i Europa, på många områden. Friluftsmåleriet blev ett inslag i denna kulturströmning. Sanningsskravet och radikala strömningar kom från flera håll. I konstnärskolonin i Siekla började också nya idéer på landskapsmåleriets område att sprida. Men Forssell upptog i enlighet med sin natur de nya idéerna försiktigt och trevande.

Profilen framträder tydligare

Forssell hade fått erkännande, men inga betydande stipendier. År 1877 företog han på egen bekostnad en utlandsresa. Vägen gick över Düsseldorf till Paris och på återvägen besökte han också London och Antwerpen. För August Strindberg var målarens främsta uppgift att skildra det svenska landskapet och han räknade Forssell till den nya oppositionella riktningen inom landskapsmåleriet. Gotland blev vid denna tid en naturlig station för konstnärer på hemväg från Syd- och Nord- och Öst- och Väster. Forssell valde under ett tiotal år motiv från Gotland.

Om hans Strandsafari från Visby skrev Carl Rupert Nyblom 1882 bl.a.: "En af våra bästa skildrare af naturen... är Victor Forssell... Vackrare ha vi ej sett detta in i Strandsafari från Visby: haf och strand, stadsmur och staffage bestående af folk, åkdon och båtar - allt är jemne bult och moln sammanhåller af den pittoreska värmningen och genomträngd af en ton, hvilken är rent lyrisk som en vacker visa". Hos Forssell gick utvecklingen långsamt, men den fanns där, som Loos visar. Men i den tidens literatur om Gotlandsskildrare tycks han ha blivit bortglömd och det blev han också senare.

I ett brev till Axel Lindman 1904 yttrar han på tal om förmåla: "I det stora hela tycker jag målare i allmänhet äro ensidiga i sitt val af ämnen". Här ligger nog också en viss självbekännsel. Kort förut hade

Victor Forssell: Motiv från Stigbergsgatan på Söder i Stockholm. Sål på Bukowskis auktion den 4 nov. i år för 65 000 kronor efter utrop på 20 000 kr.

han gjort en resa till Norrland, Nordnorge, Island och Skottland. Många konstnärer hade då redan upptäckt Norrland: Johan Tiren, Pelle Molin, Helmer Osslund, Leander Engström m.fl.

Även Forssell började nu välja motiv från Norrland. Han behåller även nu det lilla formatet, men får likväl in en märklig känsla av rymd. Han är en mästare i att utnyttja. Man har tyckt sig i hans konst kunna spåra det intresse för teosofi som man av andra grunder vet att han hade. "Djur och landskap tycks vara framprungna ur samma stoff, gränsen mellan organiskt liv och oorganiskt utplånad. Det finns 'djurporträtt' i Forssells måleri som verka på något sätt 'förmänskligade', härav av samma själ, som enligt teosofien finns i allt skapat" (Loos).

Lärare vid Konst- akademien

År 1880 flyttade Forssell från Siekla till Stadsgården 20 och här hade han sin mur med sig

och hon följde honom sedan när han upprepade gånger bytte bostad, mest i utkanten, tills han hamnade i Karlavägen 55; där han i ett gammalt ruckel hyrde två rum och kök. Här dog modern 1897, vilket tydligen betydde ett hårt slag för honom, då han var djupt fäst vid henne.

I början av 1900-talet var Forssell under sex år anställd som lärare i djurstaffage i landskap. Med anledning härav kallades han gärna "professorn". Undervisningen bedrevs på Skansen, då Forssell höll på att konstnären skulle göra sina iakttagelser direkt i naturen.

Med tiden utvecklade han sig till en ensöling. Han hade sällan kontakt med akademiker och blev allt mer bortglömd. 1912 hade han flyttat tillbaka till Siekla, och här levde han ett samkyldigt ensölingsliv. Uppmärksamheten var dramatisk nog, men däremot skall berättas i en följande artikel.

August Isaacson

Konstintendent på Liljevalchs återupptäckte Victor Forssell

VÅREN 1917 var en utställning anordnad i Liljevalchs konsthall i Stockholm. Många konstnärer deltog med ett flertal tavlor, några hade annu eller fått med bara en. Bland de senare fanns en målning som kallades "Motiv från Romsdalsfjorden", signerad Victor Forssell. Konsthallens intendent sedan ett år tillbaka var Sven Strindberg, bror till skulptören Tore S., och den Nils S. som följde med på Andrius ballongfärd mot nordpolen. (Deras färd var kunn till August 53.)

Den nämnda tavlan gjorde ett starkt intryck på den nye intendenten, som också var konsthandlare. "Motivets inkomponering, färgen med de gröna tonerna, teckningen, ljuset, allt synes mig sammanhänga till en inlagande helhet, ett övertygande och stort konstverk i list format", berättar Sven Strindberg.

Namnet på konstnären var honom helt obekant, så pass bortglömd var Victor Forssell under första världskriget, men tavlan stannade i intendentens minne. Sedan han fått reda på adressen, Stora Sickska strax öster om Hammarby, begav han sig dit. Det bekräftade vara ett färdigen stort, något föråldrat trähus i två våningar. Han hälsades till så vänligt av en trappa upp.

Beklämmande första intryck

När Strindberg kom in möttes han av en gammal man med grått, ovårdat bakskägg. Han syntes angenämt överraskad, när besökanden med stor uppskattning började tala om målningen från Romsdalsfjorden och förklarade, att han kommit för att få se flera liknande verk. Till svar fick han en blygsam ordning om att han inte hade mycket att visa. Det var mest småskaliga, stycken, som skulle utnyttjas för större saker, "när han finge tid".

Men på en staffli trottade en väldig duk, ca 2,5 x 1,6 m. Bakom denna duk stod en ohöjdd ligasoffa med gamla täcken och alla föna lakan. Rummet var mycket rymligt. Av möbleringen hade Strindberg märkt till en antik byrå, en spegel i guldskad guldram, emperer, några gamla stolar, styrborden antika samt målargrejs i orolig ordning. Vid kakehugen stod ett bord med allhandas kökskälar, mat i pösar och burkar och upplagd på fat, allt i en obekvämlig stila. I kakehugens stod en trefot uppblåsande en kastrull. Lite ved låg på sidan om kakehugen.

Själv var Forssell iförd stövlar, stickad ylletröja och utan krage. Men samtalet kom utan svårighet igång och Strindberg fick höra om hans kamrater från tidigare år: om Carl Larsson som han hött samman med i Sickska, om Per Ekström som stått modell till "Sellen" i Råda rummet och flera andra från samma krets. Han nämnde att han den tiden var mycket belåten om han kunde sälja en tavla för sumofest kronor.

Resultat av besöket

Besöket fick till resultat att Strindberg förvärfvade ett antal målningar, betalade dessa och inbød deras upphovsman till middag i ett hem.

När gåsten infann sig hade han genomgått en överraskande metamorfos. En äldre, soignérad herre något över medellängd trädde in, iförd svart kostym, oklanderlig vit skjorta, krage och manschetter, med välklippt, vaddat skägg och en världsmans sätt att skicka sig. Samtalet kom att röra sig om resor inom och utom Sverige, tangerade svårigheter han haft som konstnär och förrådade sig också in på besökskåden.

Victor Forssell.

ringfrågor och filosofiska problem. Gåsten visade sig vara en betagande människa.

Så gick det till när intendenten Sven Strindberg upptäckte den mer än fjuttioåriga Solskonstnären Victor Forssell.

Strindberg ordnade sedan i sitt hem en utställning av Forssells verk, och därvid värdade ett flertal arbeten. Följande höst fick Forssell emellanåt disponera en hel sal på Liljevalchs konsthall, vilket lär ha varit hans första framträdande för en större publik.

En svensk Corot?

Långt tidigare, redan 1876, alltså för nästan 100 år sedan, utgav Forssell ett litet Örnunge. En svensk landskapsmålare. En svensk landskapsmålare, som han själv ritat och skulpterat. Om ett besvär bland av originalteckningarna säger Loo: "Med förtäringens lätta och friska framställning flykten på papperet, ljus och skugga, linjer och former".

Det är då intressant att se efter vad kritiken säger vid hans återkomst nära femtio år senare. I utställningen 1921 på Liljevalchs hade han med en trettio-tal arbeten. Författaren Erik Blomberg skriver här om:

"Utän att vara så något sålär märkligt bevarat han med så fin och äkta känsla det stora arvet från 1800-talets rika landskapsmåleri, med så födmjukt säker färgkänsla traditionen från framman (Chorbet och Corot) och svenskar (Wahlberg och Edw. Bergh), att hans konst fyller sin plats och blir en maska i det stora måt som fängar blicken. Tekniken är de franska mästarnas, är en matta av små fästa, sammandrivna färgfläckar i mörket brunt lyfts det gröna upp i ljusare och kyligare toner. Men det fröstalet gråbruna och monotona i Forssells kolorit har ibland, särskilt i Lapplandsmotivet, något eget och nordiskt".

Loo nämner också ett yttrande av konstnären Frans Timen, som nämnde Forssells framträdande på 1920-talet: "Vi beundrade det personliga hos honom och de fina kvalitetserna i hans Stockholmsbilder. Det är klart att Forssell och Corot voro olika personligheter. Men kan man inte säga att Forssell i sin art varit en svensk Corot?"

Ur ett av Loo's anförda uttalanden av Hilding Linnqvist må till sin ett par rader få plats: "Victor Forssells i silvretoner och pärlemor skimmerande måleri var fint och äkta ett egentligt instrument, där den aldrig förmådde teckningen av detaljerna ligger som ett blekt uppträffat i en färpen".

Det sista årtiondet

I början av 1920-talet drabbades Forssell av ett svårt olycksfall. Ett stånd på Kornhamnstorg bröste omkull. Forssell, som så hade passerat just då, föll i gatan och bröt lårbenet. Han förtogs på Sörbomsläkarstern. Det dröjde flera dagar, innan man såg honom. Den gamle på Stora Sickska och lunde böja, efter forskning, så isolerad var han.

Han fick efter någon tid lindra sjukhuset, men nu måste han använda kryckor. Själv var han optimistisk och trodde att han

skulle bli bra igen. En förfäringssystemer hjälpte honom till rätta. Han väntade den 2 mars 1924 över sjukhusporten och att han inte kunnat uträtta något, i en brev till professor Erik Landberg heter det: "Det tråkiga är att jag ej på denna långa tid kunnat uträtta något vidare, jag kan endast sitta -- stå eller gå kan jag endast med tillhjälp av kryckor. Ensligheten får jag väl afvakta tiden. Jag tröstas mig med att det lider till våren så att jag kan komma ut lite, jag har sedan oktober månad ej varit ut mitt fram här på Sickska".

Trots svårigheterna tyvode han med historiska studier och var alltså inte alldeles nödtruten. Den 19 juni 1926 fylde han 80 år. Dagens Nyheter nämnde bärren och skrev bl.a.: "Han har aldrig hört till dem som gjort mycket väsen av sig, men hans konst lever i en rad dukar med fin touch och kräsen kolorit. Inte minst har Stockholm anledning att vara honom tacksam för hans bilder från det 'Stockholm som går'".

Mycket mot sin vilja överfördes han 1929 till Solsunda vårdhem, Ekorp i Nacka.

Våren 1931 anordnades en utställning på Liljevalchs, och här var Forssell företrädare av ett antal arbeten. Recensionerna var mycket uppmärksamma. Om den älskade älska hade självskräp nog att uppskatta denna hyllning är ovisst. Han dog på Solsunda den 16 augusti 1931.

August Isacson

Sala-sonen Victor Forssell:

Sökte avskildheten i långt konstnärsliv

Victor Forssells skygghet har gjort det svårt för eftervärlden att få en bild av hans person och liv. 1951 skrev Viggo Loos en biografi över Forssell, eller snarare en beskrivning av konstnärens verk. Hans liv i övrigt finns bara knapphändiga uppgifter om.

Men så mycket vet man, att Victor Reinhold Forssell var född i Sala 19 juni 1846, alltså ett par decennier innan Ivan Aguéli såg dagens ljus i staden. I några självbiografiska notiser, lämnade till Nationalmuseum, skrev Forssell att han var född vid Sala silvergruva, där fadern var tjänsteman. Vem fadern var är dock okänt.

□ Tvätterska

Victor Forssell var född utom äktenskapet, hans mor var den ogifta Beata Forssell från Vittinge. Victor hade en två år yngre syster, som dog vid 17 års ålder. Enligt en uppgift ska modern ha försörjt sig och barnen som tvätterska.

Gossen Victor började 1855 i Sala elementarskolas första klass, men något ljus var han uppenbarligen aldrig i skolan. Det var mest B, BC och C i betygen.

Under Victor Forssells uppväxt hade Sala fortfarande i mångt och mycket karaktären av bondby, där marknaderna var de stora begivenheterna och livet i mångt och mycket dominerades av silvergruvan. För en ung man med konstnärsambitioner måste Sala känts kvävande.

□ Konstakademien

På 1860-talet flyttade Victor Forssell till Stockholm och blev elev vid Konstakademien. Vid den tiden återfanns där också namn som Ernst Josephson, Carl Fredrik Hill, Georg Pauli och Carl Larsson. En annan var Per Ekström, som blev Forssells trofasta kamrat genom många år.

Efter något år i Akademiens principskola bestämde sig Victor Forssell för att gå till Skulpturakademien, vilket skulle vara rätt val. Han kom snart att räknas till de

lovande och fick en del utmärkelser.

1860-talet innebar för landskapsmåleriet en strävan mot mer realism, bort från romantiken, under fransk påverkan. Victor Forssell hade en förkärlek för detaljrealismen, ett sakligt redogörande för vad ögat såg — något han aldrig övergav.

I början av 1870-talet fanns Victor Forssell med i en liten målerikoloni, som på somrarna höll till i Säckla utanför Stockholm. Han och vännen Per Ekström hade ateljé tillsammans i en ruffig trädgårdspaviljong. I sitt arbete var de dock ganska olika. Georg Pauli har beskrivit Victor Forssell som "sirligt utpetande" och Per Ekström som "brett klatschande",

vilket säger en hel del om skillnaderna i deras måleri.

□ Inga stipendier

Victor Forssell spelade aldrig någon framträdande roll vid denna brytningstid inom måleriet. Hans skygghet som person, hans försiktiga natur gav honom redan från början en mer undanskymd placering i konstkretsarna.

Han lyckades heller aldrig hålla sig framme när det gällde att få resestipendier. Många andra konstnärer försvann utomlands, inte minst till Frankrike. Victor Forssell besökte visserligen också Paris och dess omgivning en gång, men det var på egen bekostnad och någon längre tid kunde han inte stanna.

Victor Forssell i 75-årsåldern på ett foto taget i hans rum på Stora Säckla.

Sala Allehanda 14 november 1987

Alltid gråklädd, alltid lika tillbakadragen. En enstöring, som levde för skapandet, och med samma skarpa öga målade såväl det gamla Stockholms förfallna kåkbebyggelse som Norrlands storslagna fjällvärld.

Victor Forssell var hans namn och han var född i Sala år 1846. Genombrottet kom sent i hans nära 70-åriga konstnärskap. Och nu förefaller hans måleri vara på väg att återupptäckas. I förra veckan såldes ett av hans Stockholms-motiv på Beijers höstauktion för 230.000 kronor, nästan det dubbla mot utropspriset. Även en skygg konstnär lever långt efter sin död genom sina verk.

Ingen får någonsin veta om Forssells utveckling som konstnär blivit en annan om han kunnat dröja i den på 1870-talet så dynamiska franska atmosfären.

Istället gjorde Victor Forssell Gotland till sitt Frankrike. Det var på Gotland han "hittade" de fina valörerna. Han målade havets blå toner, strändernas grå och trädens dunkelgröna. Han fann skiftningarna och variationerna, stillheten och avskildheten som så väl passade hans egen natur.

□ Stockholmsskildrare

Victor Forssell var också en av de stora Stockholms-skildrarna. Han hämtade sina motiv från kajerna, från Strömmen och från de undanskymda kåkkvarteren. Det var den vardagliga atmosfären han sökte. Han ser och målar fattigdomen, men utan egentligt socialt patos. Han är iakttagaren, inte samhällsförbättraren. Och kanske var det något av uppväxtens fattigdom i Sala han kände igen i huvudstadens förfallna utkanter. En skugga av vemod i tavlorna skvallrar ibland om det.

Victor Forssell var det lilla formatets målare, men någon gång målade han en större tavla. Kanske var det ett sätt att bli uppmärksam, som också lyckades ibland. 1885 målade han till exempel Värlandskap, som inköptes av staten — ett tecken på erkännande.

På 1890-talet kom en återgång till det mer romantiska måleriet, men Victor Forssell följde inte strömningarna. Han fortsatte att måla de fattiga kvarteren med snömodd, gråhusgavlar och lutande plank.

Runt sekelskiftet bytte han än en gång motivvärld. Då blev Norr-

land och fjällvärlden där hans paradis, som säkert tilltalade såväl hans konstnärliga öga som hans behov av avskildhet. Han fortsätter måla i det lilla formatet men lyckas på ett förunderligt sätt förmedla storheten och rymden i fjällandskapet.

1912 flyttade Victor Forssell från Stockholm ut till Sickla, där han hyr sig en stor sal i herrgården. Den får fungera som ateljé, sovrum, kök — allt-i-ett. Där isolerade han sig alltmer. Tystnaden breder ut sig kring honom, hans namn glöms mer och mer.

□ Genombrottet

Men i samband med en samlingsutställning i Liljevalchs 1917 får dåvarande chefen för konsthallen, Sven Strindberg, upp ögonen för Forssell och anordnar en Forssell-utställning i sin egen privata konstsalong. Det blir Forssells sena genombrott.

Bara något år senare råkar konstnären ut för en olyckshändelse, som mer och mer invalidiserar honom. 1929 flyttar han till ett vilohem. Då har minnet börjat svika honom. Krafterna avtar. Målarpenslarna rör han inte mer. I augusti 1931 avlider han, 85 år gammal, och begravs på Norra kyrkogården i Stockholm.

Victor Forssell fick ett långt och produktivt konstnärsliv, som han själv valde att hålla i dunkel. Men efter hans död har hans tavlor då och då plockats fram i ljuset. Valdemarsudde hade en stor Forssell-utställning i början av 70-talet, följt av en mindre på Aguelimuseet i Sala. Säkert var det så Victor Forssell själv ville ha det. Leva i det tysta och tala genom konsten.

Text: Ingalill Forss Norberg
Foto: Peter Wiherkoski

Victor Reinhold Forssell

1846 - 1931

På Aguélimuseet finns idag ett par målningar av Victor Forssell, här följer en presentation av konstnären som alltid har haft en mer eller mindre undanskymd plats bakom Ivan Aguéli.

"Bland våra erkända konstnärer torde Forssell vara den minstkända" Så avslutar George Nordensvan sin ytterst knapphändig framställning över landskapsmålaren Victor Forssell i sitt stora arbete "Svensk konst och svenska konstnärer i nittonde århundradet". Detta skrevs 1903, då Forssell ännu var i full verksamhet som konstnär. Han dog 85 år gammal 1931.

Victor Forssell föddes i Sala 1846, ett par decennier före Ivan Aguéli, som föddes 1869. Då fanns det två konstnärssöner av samma lilla gruvstad, men vilka kontraster i liv och konst.

Forssell förvaltade trofast sin ungdoms ideal och blev aldrig någon nydanare, Aguéli kom att tillhöra det moderna måleriets pionjärer.

Forssell gled in bland de "stilla existenserna", hans skygghet och inbundenhet tilltog med åren, Aguéli blev en revolutionär, som drogs till civilisationens brännpunkter och upplevde en hektisk tillvaros snabbt skiftande skeenden.

Victor Forssell var född utom äktenskapet. Enligt några självbiografiska uppgifter, som lämnades till Nationalmuseum, omtalade Forssell att han var född "vid Sala silfvergruva", där fadern var tjänsteman. Modern, ogift Beata Forssell, föddes 1814 i Vittinge församling.

Akademietid och resor

Redan 1865 började Forssell på konstakademien där han först gick ett år i principskolan och därefter inte mindre än tio år som ordinarie elev i landskapsklassen.

Han fick under sin akademitid flera utmärkelser,

Trädstudie. Blyertsteckning från Victor Forssells akademietid.

bl a utmärkta lovord plus 100 kronor för årets prisämne "Strandparti vid solnedgång", 1874.

Ett resestipendium var den betydelsefullaste hjälp som akademien kunde ge en ung konstnär. Men Forssell fick aldrig något stipendium att resa för, antagligen därför att han aldrig kunde samla sig till något stort arbete, som klart kunde visa hans begåvning.

Trots detta reste han för egna medel 1877 till Paris, Düsseldorf, Belgien och London. Men detta blev mest en turistresa, vars intryck så småningom kom honom till nytta, men som till en början nästan verkade förvirrande på honom.

Han var mycket långsam och det dröjde flera år innan han fann sin personliga stil.

Ett liv hemma

Efter hemkomsten reste Forssell flera somrar omkring i södra och mellersta Sverige för att teckna och måla svenska slott och herresäten för någon publikation.

forts. sid 3

Vän av färgharmoni

forts. från sid. 1

Han blev gästfritt och vänligt mottagen på de förnäma herresäten han besökte och levde alltså som en herreman och som en resande gesäll på en gång.

Detta måste ha behagat honom mycket, han hade enligt samtida vittnen en viss förnämitet i sitt uppträdande.

Under några somrar på 1870-talet huserade han tillsammans med några konstnärskollegor i ett lusthus ute vid Sickla (Nacka), "målande och filosoferande" allt under det att man förde ett sorgslöst bohemliv.

Först och främst var det Per Ekström han kamperade ihop med, men också Carl Larsson och Anders Zorn var ibland med i gänget.

Man målade i det fria i alla väder och på alla tider. Det var atmosfären, ljuset och valörerna man målade, inte så mycket det yttre motivet. Man sökte tränga in i naturens väsen, satt stilla framför staffliet och mediterade, lät naturen tränga in genom alla sinnen.

Under de sista årtionena av 1800-talet tillbringade Forssell sina flesta somrar i Visby.

Upptäckter på resa

Forssell älskade att resa och år 1899 gjorde han en resa till Norge, England och Skottland.

Då upptäckte han fjällviddernas skönhet. Det var inte fjällandskapets storhet som fängslade honom utan snarare högslätten med dess lågvuxna vegetation, en matta av bleka men mångtoniga färgharmonier. Forssell var inte tilltalad av starka obrutna färger.

Från sekelskiftet lämnar Victor Forssell den lummiga mjuka sommaridyllen på Gotland och beger sig istället till Norrland på somrarna. Han vistas då dels i Handöl och dels i Torneåtrakten.

En av de målningar av Victor Forssell som finns på Aguelimuseet är just ett litet landskap från Handöl.

Sedan sekelskiftet består hans produktion nästan uteslutande av dessa norrlandsmotiv, som han troligen skissade på somrarna och sedan fullbordade på vintern.

Fotografi taget på konstnärens rum på Stora Sickla år 1920.

Stora Sickla

Han bodde från 1912 på Stora Sickla gård där han hyrde ett kolossalt stort rum i själva man-gårdsbyggnaden, där han inrättat sig efter sin egen smak.

Han tyckte mycket om gamla saker och hade med tiden lyckats samla ihop en hel del av värde, ett par rokokobyråer, ett konsollbord i rokokostil, en stol "som tillhört Gustav III", vilket väl betyder att den var gustaviansk. Han hade också i sin ägo en del ostindiskt porslin från Mingdynastien.

Att konsollbordet fick tjänstgöra som diskbänk och hela rummet var belamrat med halvfärdiga dukar, målarattiraljer och allsköns bohag generade honom inte.

Agrée vid Konstakademien

Forssell hade redan 1883 blivit agrée vid Konstakademien och ledamot blev han 1887.

År 1889 var han suppleant i statens inköpsnämnd och 1890-93 ledamot av förvaltningsnämnden.

1903-09 innehade han ett statens konstnärsvode med undervisningsskyldighet i "djurstaffage" i landskapskolan. Denna undervisning bedrevs på Skansen.

Den så att säga officiella ställning han på detta sätt fick, gjorde att man åtminstone ute på Sickla kallade honom professor.

Akademiens sammanträden, som han regelbundet be-
vistade, blev så småningom

nästan hans enda samband med yttervärlden.

Han blev mer och mer isolerad, han gick ytterst enkelt klädd och snyggheten kring sig var inte alltid så noga med. Lika litet som sin mathållning. Men han ville alltid ha vin, ost och frukt, ett sydländskt inslag som säkert också ansågs höra till den konstnärliga levnadsstilen.

Sjukdom och ensamhet

Sedan 1922 kunde Victor Forssell inte längre gå ut eller stå framför ett staffli och måla. Vid ett besök i staden råkade han få ett ikullblåsande salustånd över sig, ramlade och bröt lårbenshalsen.

Hur ensam och isolerad han då levde framgår av att han först efter flera dagar saknades ute på Sickla. Man gjorde efterforskningar och fann honom slutligen på sjukhus. Benet blev aldrig bra. Han fick under sina sista nio år släpa sig fram på kryckor.

Synförmågan var också starkt nedsatt, en tilltagande åderförkalkning gjorde honom så småningom nästan apatisk för omgivningen.

1929 kunde han inte längre reda sig själv och förflyttades på Konstakademiens initiativ till Solsunda vilohem vid

Skuru. Den tid han tillbringade där blev ett martyrium. Han var avstängd från dem han var van att se omkring sig och kände sig enligt egen utsago som en fänge, bunden vid sängen i sitt lilla sollösa rum.

Slutligen gjorde akademien försök att få honom därifrån, vilket dock stötte på svårigheter. Han kunde inte tas in på Nacka ålderdomshem, då han inte var skriven i Nacka församling. Victor Forsells död den 16 augusti 1931 löste dessa svårigheter.

Men hans underbara konst lever vidare och beundras av många.

Katarina Almkvist
Aguelimuseet

Victor Forssell *Utsikt mot Visby ringmur*
Oljemålning på pannå, 28 x 41 cm, Nationalmuseum 6977

Victor Forssell *Vid stadstullen* 1892
Oljemålning på pannå, 40 x 50 cm, Nationalmuseum 3379

Victor Forssell *Vinterlandskap med häst och vedfora*
Oljemålning på duk, 44,5 x 81 cm, Nationalmuseum 6952

Victor Forssell *Vinterväg*
Oljemålning på pannå, 48 x 38 cm, Norrköpings Auktionsverk 14-15 maj 2011

Victor Forssell *Vårlandskap* 1884
Oljemålning på pannå, 37 x 47 cm, Nationalmuseum 2459

Victor Forssell *Flanörer på Djurgården*
Oljemålning på pannå, 22 x 23 cm, Stockholms Auktionsverk 6-8 december 2011

Victor Forssell *Från Stigbergsgatan, Stockholm, 1890*
Oljemålning på pannå, 47,5 x 60 cm, Bukowskis Market

Victor Forssell *Gård, Vintereftermiddag i skymningen*
Pastell, 30 x 33 cm, Nationalmuseum

Victor Forssell *Kvastmakarbacken, Stockholm*
Oljemålning på pannå, 18 x 20 cm, Stockholms Auktionsverk 3 juni 2010

Victor Forssell *Motiv från Stadsgården Stockholm*
Oljemålning på pannå, 9,5 x 24 cm, Bukowskis Market

Victor Forssell *Motiv från Stockholms omgivningar 1875*
Oljemålning på pannå, 15,5 x 29,5 cm, Bukowskis Market

Victor Forssell *Motiv från Stadsgården*
Oljemålning på pannå, 37,5 x 51 cm, Bukowskis 4-7 december 2012

Victor Forssell *Renar vid Lapporten*
Pastell, 52 x 67 cm, Bukowskis Market 2014

Victor Forssell *Ryttare i höstlandskap*
Oljemålning på pannå, 35 x 23 cm, Bukowskis Market

Victor Forssell *Sickla park* 1875
Blyertsteckning, 25 x 45 cm, Bukowskis Market

Victor Forssell *Stadsutkant, vinter 1879*
Oljemålning på pannå, 31,5 x 40,5 cm, Bukowskis Market

Victor Forssell *Strandbild*
Oljemålning på pannå, 26 x 23 cm, Bukowskis Market